HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

מפרש דעובר על כל תאחר היינו לפי שהוא משהה טבלו דמיד בפרקי ליה חייב לעשר ואע"ג דקודם הגורן מותר למכור ולשתות כדתנן בבכורות פרק בתרא מ"מ משהגיע הגורן ויש לו הרבה בהמות ה"ל כטבל מדרבנן ת"ל בנשן קופיא קאמר וכי המשהה עכל זה עובר והתאשון פרק מעשר בהמה: **תמן תניין.** בבכורות פרק מעשר בהמה: **ה"ג ר"ת ור"ש אומריים באחד בתשרי הן אלוליים.** אותן שנולדו באלול אין מתעשרין לא עם בני אב וטעמייה מפרש בסמוך: **עד אן.** עד אלול נמשך שהאחרונות יולדות מן אותן שנתעברו קודם ניסן דבהמה דקה עיבורה ממשה חדשים: **מגלן ואילך.** לאחר אלול הן מאותן שנתעברו לאחר ניסן והוה להו חדשות: **נשנו כרים הגלן.** מקבלא הוא בספר תהלים לנשנו כרים הגלן ועמקים יעטפו בר יתרועעו אף ישירו וה"ק לנשנו כרים הגלן מתלבשות הכבשים שמתעברות: **אלו הבכירות.** שמתעברות מיד: **ועמקים יעטפו בר.** ולאיכא נמי לאן שמתעברות בזמן שעמקים יעטפו בר והזריעה ניכרת יפה יפה והיינו בניסן ואע"ג דגם בחדר ניכר הזריעה מ"מ באחליית אין הזריעה ניכרת יפה אלא בניסן: **אלו ואלו נכנסין לדיר להתעבר.** דמתרעו יתרועעו לשון רעיים ושירו כאילו כתיב יעשירו ואקמר דנעשו רעיים ועשירו אלו עם אלו: **הוחיל ואלו אומרין כך וכו'.** רמ"ל בחחד בתלול ור"ל ור"ש אומריים בחחד בתשרי ואין אנו יודעים אלכה כמאן אלכך יהו האלוליים וכו': **ה"ג הא יליד נולדו לו חמשה בחד וה' בחלול או ה' בחלול וה' בתשרי אין מלטרפין.** ה"ג נולדו לו ה' בתשרי וה' בחד מלטרפין. וה"פ ה' בחד שלאחר תשרי מלטרפין ואף על גב דמפסקי רגעות שתקנו חכמים: **ופיך וכן עוזאי מכריע על דברי תלמידיו.** שהרי ר"מ וי"ש היו לאחר בן עוזאי: **שכן נחלקו עליה אחות העולם.** תנאים הראשונים: **ר"י ור"ע.** ועליהם אמר בן עוזאי הואיל ואלו וכו' ומכריע דבריהם: **ואם אומרת.** שכן עוזאי תלמיד חבר היה לר"ע: **אין תימר שר"ע היה רבו של בן עוזאי וכי אדם אומר על דברי רבו הואיל ואלו לו.** ומכריע דבריו: **שמע לה מן הדא.** שתלמיד חבר היה לר"ע: **אמר לו בן עוזאי וכו'.** מתני' בב"ב פרק מי שמת: **אלא שבאת.** ולא קאמר שבא: **תמן תניין.** בבכורות פרק מעשר בהמה: **כל הנולדים באחד בתשרי.** אתאן לר"ת וי"ש דאמרו באחד בתשרי ר"ה למעשר בהמה: **מלטרפין.** לכנסן לדיר אחד: **לפי הגורן.** מאלו שלש גרגות שאין הגורן מפסיק: **לא לחנט.** לא כאילנות דאוקינן בהו לענין מעשר בחר חנטה כל שחנטו פירותיה קודם ט"ו שבט מתעשר לשנה שעברה: **ולא לשנים.** כתבואה וחיטים דאוקינן בהו בחר שלש והיינו כשעת גמרן דמשהביאו שלש ראוין לאכילה ע"י הדחק: **אין תימר לחנט.** דאוקינן בהו בחר חנטה ה"ל למתני כל המעובדין מכ"ט באלול ואילך הן החדשות: **אין תימר לשנים.** א"כ אף במעשר בהמה אוקינן בחר גמרן שהן ראוין להקרבה: **ניתני כל הנולדים עד כ"ב בו.** דהייני הנולדים שבעה ימים קודם ר"ה אבל הנולדים אח"כ אינן ראוין להקרבה בשנה זו דהא כתיב מיום השמיני והלאה תתנו לי: **לשנים עשו אותו.** ודקשיא לך ליתני עד כ"ב בו מתניתין ר"ש היא דסובר המוסר זמן דהיינו קודם שבעה נכנס לדיר להתעבר: **אם תאמר הדא מילתא.** דמתניתין ר"ש היא: **האלוליים מתעברות בפני עצמן.** מאי לאו הנולדים עד כ"ט באלול מיקרי אלוליים וכי אפשר לך לומר דבן עוזאי סובר כר"ש ולא כרבנן דפליגי על ר"ש וסברי דמתוסר זמן אינו נכנס לדיר אלא ודאי הכל אחד אחר בתר לידה הוא גמרו כמו תבואה ואע"ג שאינן ראוין להקרבה: **כמה דאת אמר וכו'.** וכמו דאמרת לרבנן דאותן שנולדו מכ"ב אלול עד ר"ה הן מתעברין לאחר ר"ה עם אותן שנולדו קודם ר"ה ה"נ לבן עוזאי דסובר דאלוליים מתעברות בפני עצמן מ"מ גורנן לא הוה עד פסח הבא כיון דלידתיה מספקא ליה דלמא מתחיל מאלול ואין לסה גורן עד פסח מיהו לא מתעברין עם האלוליים: **ואם אומרת.** מדמלכדיפין לרבנן כל הנולדים בתוך השנה שעברו אע"ג דנולדים בסוף השנה הוה שם מתוסר זמן שמעינן דלף בבכור מתחיליו שנתו מיום הולדו וימים שהוא מתוסר זמן בהן מלכדיפין לשנה: **כל הבכור אשר יולד.** תקדיש לה' אלהיך: **הא יליד.** שיקדיש בכור אלא ממעי אמו הוא קדוש אלא נלמד מכי יולד תתקיל לגמות קדושתו דשנתו מתחיל מיום שנולד: **הלכה ב מתני' פורמין אם הנשבה.**

טוטלין הממנן ממון הקופות הגדולו' שתרמו בהן בר"ש ניסן והן היו כל אחת של ט' סאין ובכל מועד היו תורמין מאלו קופות מקופות קטנות של ג' סאין וכתוב על אלו הג' קופות שמחזקת כל ז' סאין ג' כ' ג' כדי שיספקו ממנה לקרבנות צבור עד שתכלה ואח"כ מן השניה ואחר כן הג': **יוציא כשוב עליהן.** היו רגילים ביומיא דכתיב יפת אלהים ליפת ויבכון באהלי שם יפיפיותו של יפת יבכון באהלי שם ואין לך לשון יפה בשני יפת כמו היומיא: **פרגוד חפות.** כשהמלבוש ארוך וכופלין אותו מלמטה אותו הכפל קרוי פרגוד חפות ואין המורם נכנס עם הספה הכפולה הרמיה שלא יתאדשהו שנתן בתוכה ממעות הלשכה ואחר כן הג': **יוציא כשוב עליהן.** היו רגילים ביומיא דכתיב יפת אלהים ליפת ויבכון באהלי שם יפיפיותו של יפת יבכון באהלי שם ואין לך לשון יפה בשני יפת כמו היומיא: **פרגוד חפות.** כשהמלבוש ארוך וכופלין אותו מלמטה אותו הכפל קרוי פרגוד חפות ואין המורם נכנס עם הספה הכפולה הרמיה שלא יתאדשהו שנתן בתוכה ממעות הלשכה: **ולא כשפופין ולא כקמיע.** שלא יאמרו הטיר הטפר ונתן בתוכן מעות: **גמ' כמה הוא שיעורן של קופות.** מתני' דמתני' ר"ת ור"ש ניסן בהן מעות: **מתני' בג' קופי כו'.** הממון כולו המוצא היו מכניסין בלשכה אחת ונוטלין הן בג' קופות ומוציאין משם בכל מועד מהג' מועדות ואמר כאן כי מה שמוציאין בכל מועד משם היה בשלש קופות כל קופה מחזקת ג' סאין: **אב"ש.** בגמרא מפרש למה היה כתוב עליהן: **יוציא כשוב.** שהיו רגילין בו: **גמ' ה' מאן תניין.** שבת קכ"ו: **כמה הוא שיעורן של ולא כשפופין ולא כקמיע.** שלא יאמרו הטיר הטפר ונתן בתוכן מעות: **גמ' כמה הוא שיעורן של קופות.** מתני' דמתני' ר"ת ור"ש ניסן בהן מעות: **מתני' בג' קופי כו'.** הממון כולו המוצא היו מכניסין בלשכה אחת ונוטלין הן בג' קופות ומוציאין משם בכל מועד מהג' מועדות ואמר כאן כי מה שמוציאין בכל מועד משם היה בשלש קופות כל קופה מחזקת ג' סאין: **אב"ש.** בגמרא מפרש למה היה כתוב עליהן: **יוציא כשוב.** שהיו רגילין בו: **גמ' ה' מאן תניין.** שבת קכ"ו: **כמה הוא שיעורן של**

ריבב"ן

להם זמן בפרק השואל: **מתני' וכפוב עליהן אל"ף בי"ת גימ"ל.** מפרש ביומא בסוף הוציאו לו אמר ר' יוסי למה כתב עליהן אב"ג לידע איזה נתרמה ראשון שמצוה בראשון לקנות ממנה תמידין ומוספין ובמוספתא נמי תניא מפני שמתמידין ומוציאין מן הראשונה: **אנפא ביתא גמ"ת.** לשון יוצית לפי שלאחר שמלך אלכסנדרוס מלך יון על ירושלים הכירו שראל בלשון יוצית וכתבו באותה הלשון שלא יטעו בקופות איזו ראשונה[ע] ואין מסתפקים מן הראשונה קודם הסניה ולא שניה קודם שלישית:

תקלין חדתין

שגם על מעשר בהמה עוברים על ב"ת כדדרשינן ב"ר (פ ב) לכך תקנו שיעשר סמוך לרגל ויביא לירושלים בעוצוח לרגל: **ר"פ.** דאותן שיולדו קודם לכן אין נכנסין לדיר להתעשר עם אותן שיולדו מכאן ואילך משום דהוה חדש ויגן: **האלוליים.** אותן שנולדו באלול אין מתעשרין לא עם בני תשרי ולא עם בני אב כדמפרש טעמא לקמן: **ע"כ מפמלות.** עד אלול נמשך שיולדות האחרונות מהמעובדות קודם ניסן דעיבורה של בהמה דקה ה' חדשים: **אלו הבכורות.** שמתעברות באחד: **אלו האחלות.** דדרש יעטופו מלשון העטופים לגנבו דהייני האחלות שתעטיפות ומתאחרות מלקבל זכר עד ניסן: **אלו ואלו כו'.** דרש יתרועעו לשון רעים ושירו לשון מעשר כמו יעשירו שנעשו רעים לכנוס לדיר יחד להתעבר: **הואיל ואלו.** ר"מ אומר בת' באלול ור"ל ור"ש אומריים בת' בתשרי: **אין מלטרפין.** הלאלוין לא עם הנולדים בחד לגבייהו הן חדש ולא עם ה' שבתשרי לגבייהו הן ינן: **ה' בתשרי וה' בת'.** כלומר בת' שאחר תשרי מלטרפין אע"פ שיש גרעות ביניהם ובבני אם פרץ פשיטא ומשני מ"ד כי היכי דמפסקי שנים ה"ל מפסקי רגעות קמ"ל כדתנן וכו': **ר"ע מכריע על דברי תלמידיו אחת.** בתמיה דקשיא דקשיא דב"ע להכריע בין ר"מ ור"ש בת' מדקאמר הואיל ואלו ואלו אומרים הואיל ואלו אומרים לכך מתמה וכי אפשר לומר שבת' להכריע ביניהם והלא הם היו תלמידיו ודלא הוי מלי למיקם אטעמייהו והוה ליה למקבע הלכה כמאן דמסתבר טעמיה ולא להכריע. וכה"ג פריך בבבלי שלהי בכורות ומשני משום שנתלקו בזה אחות העולם ולא הוי מלי למיקם אטעמייהו ועל דבריהם של ר"י ור"ע אמר הואיל ואלו אומרים כך ואלו אומרים כך: **דאמר לרבי הואיל ואלו אומרים כך.** ולא אמר הואיל ורבי אומר כך: **שמע לה מן הדא.** שב"ע היה תלמיד וחבר לר"ע: **שבת.** ולא הזכיר לשון רבי: **אחד בתשרי.** אתאן לר"ת וי"ש דאמרי באחד בתשרי ר"ה למעשר בהמה: **לא לחנט.** כפירות שאילן דאוקינן בחר חנטה לזמן מעשר שלהם שאותם שחנטו קודם ט"ו בשבט מתעשר לשעבר: **לא לשנים.** תבואה וחיטים שאוקינן בחר גדולם עד בשלים: **ניתני כל המעובדין.** דעיבור בבהמה כחנטו באילן וליתני כל המעובדין מאחד בתשרי לאפוקי המעובדין קודם: **עד ב"כ באלול.** דרצאו להקרבה עד ר"ה שיהיה ח' ימים עם יום ט"ב שנולד בו והוי כשלים בתבואה וחיטים שהוא גמרן למעשר ואלו שנולדו בכ"ב בו הוא שיתעברו עם אותן שנולדו מאל' בתשרי משא"כ אחר יולד אחר כ"ב שאינו ראוי להקרבה עד ר"ה ותעבר לשנה הבאה: **ר"ש דדעביה.** דס"ל דגם שאינו ראוי להקרבה דהיינו בכה"ג דמתוסר זמן נכנס לדיר להתעבר והוי כשלים עד כ"ט בו: **עד כ"ט בו אלול אית לך בו.** דב"ע פתמא אמר האלוליים הכי דר"ש דמשמע דכל החודש וכאן לא מצי לתרוצי הכי דר"ש לשיטתיה אזיל דקתאמר ר"ש כדעתיה וא"ג ולא כרבנן דעיקר הפירכא משום דלאו לשיטתיה לא מתפבר לאוקמייה כר"ש כדאמר לר"ש גופיה כדעתיה אבל לא משום שלא יסבור כרבי. אתאינו אוקימתא מיחילאה: **ה"ג אלא כמה דאת אמר כו' כן אם אמר על דרבנן כו'.** כלומר כמו לב"ע צריך אתה לפרש דאותן שנולדו מכ"ב עד כ"ט מתעברים לשנה הבאה כן אם אתן ה"ל לרבנן. ותנא לא עסיק לפרושי הכי מתוסרי זמן דמילתא דפשיטא הוא. וגירסת הספרים שיבושא הוא דעל דהסכרת הוא מב"ע לרבנן: **ואם אומרת וכו' עונין לו חוך אנשו** גרסינן. מדאמר הכא לרבנן עם בני אתן ולב"ע עם האלוליים אל שנה הבאה משמע כיון שנאלם אנשו משעה שנולד אזיל ליה שנת מעשרו ומשכיח היומים שהוא מתוסר זמן בתוך שנתו הבאה ש"מ בבכור ג"כ תשביון אלו היומים בתוך שנתו דהייני מיום הולדו וכבי מני דיש לה מקבלא כיון דקבלוהו מרמס מתחיל למנו שנתו ג"כ מיום הולדו: **מתני' בג' קופי כו'.** הממון כולו המוצא היו מכניסין בלשכה אחת ונוטלין הן בג' קופות ומוציאין משם בכל מועד מהג' מועדות ואמר כאן כי מה שמוציאין בכל מועד משם היה בשלש קופות כל קופה מחזקת ג' סאין: **אב"ש.** בגמרא מפרש למה היה כתוב עליהן: **יוציא כשוב.** שהיו רגילין בו: **גמ' ה' מאן תניין.** שבת קכ"ו: **כמה הוא שיעורן של**

תמן תניין רמ"א[ב] באחד באלול ר"ה למעשר בהמה ר' אלעזר ור"ש אומרים [א]באחד בתשרי בן עזאי אומר האלוליים (הם) מתעשרין בפני עצמן א"ר [ג]חונה טעמא דר"מ עד כאן הן מתמצות לילד מן הישנות מכאן ואילך הן מתחילות לילד מן החדשות ר' יוסה בר ר' בון בשם רב [ד]חונה טעמא דר"א ור"ש [1]לבשו כרים הצאן אלו הבכירות ועמקי' יעטפו בר אלו האפילות יתרועעו אף ישירו אלו ואלו נכנסים לדיר להתעשר אמר[ה] בן עזאי הואיל ואלו אומרים כך ואלו אומרים כך יהו האלוליים מתעשרין בפני עצמן הא כיצד נולד לו בה' באב וה' באלול וה' בתשרי אין מצטרפין נולד לו בה' בתשרי וה' באב הרי אלו מצטרפין ובן עזאי מכריע על דברי תלמידיו אתא ר' רמיה ור' מיישא בשם ר' שמואל בר ר' יצחק שכן נחלקו עליה אבות העולם ומאן [ו]נינהו [א]אבות עולם תנא ר' יונה קומי ר' ירמיה ר' ישמעאל ור"ע זאת אומרת בן עזאי חבר ותלמיד היה דר"ע אין תימר רביה אית בר נש אמר לרביה הואיל ואלו אמרו כך ואלו אמרו כך רבי אבון בשם ר' שמואל בר רב יצחק שמע לה מן הדא א"ל[ז] בן עזאי על החלוקין אנו מצטערין אלא שבאת לחלוק עלינו את השווין זאת אומרת בן עזאי חבר ותלמיד הוה לר"ע אין תימר רביה אית בר נש אמר לרביה אלא שבאת לחלוק עלינו את השווין: תמן[ז] תנינן [2]כל הנולדין מאחד בתשרי עד כ"ט באלול הרי אלו מצטרפין חמשה לפני ראש השנה וה' לאחר ראש השנה אין מצטרפין ה' לפני הגורן וה' לאחר הגורן הרי אלו מצטרפין אמר רבי יוסה הדא אומרת מעשר בהמה לא עשו אותה לא לחנט ולא כשליש אין תימר כחנט ליתני כל המעוברים מאחד בתשרי עד עשרים ותשעה באלול אין תימר כשליש ליתני כל הנולדים עד עשרים ושנים באלול רבי שמאי בשם רבי [ח]ביבי ברבי חייא [א]כשליש עשו אותה כרבי שמעון דאמר ר"ש מחוסר[ט] זמן נכנס לדיר להתעשר קם רבי מנא עם רבי שמאי [ב]א"ל את אמרת חדא מילתא תמן תנינן בן עזאי אומר האלוליים מתעשרין לעצמן לא אפי' נולד עד עשרים ותשעה באלול [3]אית לך מימר בן עזאי כרבי שמעון ולא [2]כרבנן[ט] כמה דאת אמר על דרבנן מניחן לשנה הבאה והן מתעשרין עם בני שנתן כן את אמר על דבן עזאי מניחן לגורן הבא והן מתעשרין עם בני אלולים [ב]אמר רבי חייא (חונה) זאת[י] אומרת ימים שהבכור מחוסר זמן בהן עולין לו לתוך שנתו אמר רבי מנא אמר ר' יונה אבא שמע לה מן הדא [2]כל הבכור אשר יולד וגו' הזכר תקדיש הא כיצד

[ד]משעת לידתו את מונה לו שנה:

הלכה ב מתני' [ה]בשלש[ב] קופות של שלש שלש סאין תורמין את הלשכה

[ו]וכתוב עליהן אל"ף בי"ת גימ"ל רבי ישמעאל אומר יוונית כתוב עליהן אלפ"א בית"א גמ"א [ז]אין[ג] התורם נכנס לא בפרגוד חפות ולא במנעל ולא בסנדל ולא בתפילין ולא בקמיע שמא יעני ויאמרו מעון הלשכה העני או שמא יעשיר ויאמרו מתרומת הלשכה העשיר שאדם צריך לצאת ידי הבריות כדרך שהוא צריך לצאת ידי המקום שנאמר [3]והייתם נקיים מה' ומישראל ואומר [4]ומצא חן ושכל טוב בעיני אלהים ואדם: **גמ'** [ג]תמן[מ] תנינן מפנין אפילו ד' וחמש קופות ר' זעירא שאל את רבי [ב]יאשיה כמה הוא שיעורן של[פ] קופות אמר ליה

גלמוד

מתני' כמה הוא שיעורן של קופות. להא דתנן בפ' מפנין אפילו ד' וה' קופות של תנן וכו' קאי כמה מדות.

משנת אליהו

פרק ג הלכה א בן עזאי מכריע ע"ד תלמידיו. בבבלי בכורות ס"ד ח' פריך וליתוי לטעמא דמאן מתפבר וכי תימא לא מלי קאי קאמר שלא לטעמייהו והתניא ב"ע אומר כל חכמי ישראל לפני כקליפת השום חוץ מן הקרח הזה ס"ל יוחנן מפי השמועה אמרוה מפי חני זכריה ומלאכי וכלאתה לשון תלמידיו דקתאמר כמוניתן אינו מדוקדק דהא גם ר"מ וי"ש ס"ל הא היו תלמידיו אלא חברים וכמו שאמנם הרמב"ם בחבריה אחבר ר"ע וי"ל דפשטא דסוגיין משמע דהמשקה כוון לקושית הבבלי כיון שהיה גדול ב"כ עד שאמר כל חכמי ישראל כו' א"כ למה צריך להכריע וכי לא מלי מיקם אטעמייהו וחזו דנקט תלמידיו אחות העולם ומנו ר"ע וי"ש והבריה קאמר חוץ מן הקרח הזה והוא ר"ע כדפירש רש"י שקרח קאי אר"ע ולא כתוס' שם ד"ה חוץ. וא"ת מ"ש מדלא משני בבבלי הכי מוכח דקרא

מסורת הש"ס

ה) ר"ה ז ב ירושלמי ר"ה פ"א הל"ב, ב) ר"ה הוש, ג) יבמות קב ב, ד) תיוסן, ה) ב"ב קנח ב, ו) בכורות מ ב, ז) בון, ח) שם כא ב, ט) היש, י) עי' ר"ה ו ב, כ) יומא סב ב מגילה כא ב, ל) יבמות קב ב, מ) ירושל' שבת פ"ח הל"א ופי"ח הלכה ג ופסחים פ"י הל"ג, נ) הוספת', ס) שבת, ע) בירושלמי הגירסא לומר מסתפק מן הראשונה וכו' ואין גירסת הפ"מ בירושלמי כגי' רבינו ואין מסתפקים ומאלה דהכוונה דאין מסתפקים לגמרי כל הקופה קודם הסניה וכמ"ש לקמן בשם הירושלמי,

עין משפט נר מצוה

ה א מי' פרק ז מבכורות הל"ו:
ו ב מי' שם:
ז ג מי' שם פרק ו הלכה יד:
ח ד מי' שם פרק ג הל"ח
טוש"ע יו"ד סימן שו סעיף ז:
ט ה מי' פרק ב משקלים הל"ה:
י ו מי' שם הל"ז:
יא ז מי' שם הל"ו:

נוסחת הבבלי

(א) אבות העולם משום ר' יוסה קמ"י דר"י ור': (ב) אמר רב הונא זאת כו' נכנס לדיר להתעבר אמר כו': (ג) שלא קופות כו' ר"ז כו' שיעורן של קופות:

הגהות הגר"א

[א] ה"ג כשלים עשה אותה ר"ש כדעתיה דאר"ש כו': [ב] ה"ג ת"ל את אמרת הדא מילתא ת"ל אין ת"ל הא תמן תניין וכו': [ג] ה"ג אית לך למימר ב"ע כר"ש הוא אלא כמה דאת אמר על דבן עזאי מניחן לשנה הבאה והן מתעשרין עם בני אלולים. כן את אמר על דרבנן מניחן לגורן הבא והן מתעשרין עם בני שנתן. וה"פ דאותן שנולדו מכ"ב עד כ"ט מתעשרי' לשנה הבאה עם בני שנתן ה"נ לרבנן. ותנא לא עסיק לפרושי הכי דאותן שנולדו מכ"ב עד כ"ט מתעשרי' לשנה הבאה עם בני שנתן ה"נ לרבנן. ותנא לא אמי בפי' קדמון שהיה בכתב יד על שקלי' ונדפס בעמ שבתב יד והשיג על הרמב"ם בפירושו:

ציון ירושלים

כמה הוא שיעורן של קופות. עיין רמב"ם ועיין תוס' יו"ט מ"ש בכוונת הרמב"ם אבל באמת אינו מכוון פירושו ועיקר כפירוש הש"ך כאן וכן מלאתי בפי' קדמון שהיה בכתב יד על שקלי' ונדפס בעמ שבתב יד והשיג על הרמב"ם בפירושו:

תורה אור השלם

1. לְבֻשׁוּ כָרִים הַצֹּאן וְעֲמָקִים יַעֲטְפוּ בָר יִתְרוֹעָעוּ אַף יָשִׁירוּ: תהלים סה יד
2. כָּל הַבְּכוֹר אֲשֶׁר יִוָּלֵד בַּבָּקָרְךָ וּבַצֹּאנְךָ הַזָּכָר תַּקְדִּישׁ לַיְיָ אֱלֹהֶיךָ לֹא תַעֲבֹד בִּבְכֹר שׁוֹרֶךָ וְלֹא תָגֹז בְּבֹכֹר צֹאנֶךָ: דברים טו יט
3. וּנְבַכֵּשָׁה הָאָרֶץ לִפְנֵי יְיָ וְאַחַר תָּשֻׁבוּ וְהִיִּיתֶם נְקִיִּם מֵיְיָ וּמִיִּשְׂרָאֵל וְהִיְיתָה הָאָרֶץ הַזֹּאת לָכֶם לַאֲחֻזָּה לִפְנֵי יְיָ:
4. וּמָצָא חֵן וְשֵׂכֶל טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְאָדָם: משלי ג ד